

زهرا رضاعنی
روزنامه نگار

سال ۹۹ از همان ابتدا متفاوت شروع شد؛ سالی که مردم به جای میزبانی از اقوام، به ناچار از ویروس منحوس میزبانی کردند، ویروس که همزمان با نفس های ۹۸ سروکله اش پیدا شد و تمام برنامه ریزی ها را تحت الشعاع قرار داد. کرونا نه تنها در هفته های پایانی سال گذشته دانشگاه ها را به تعطیلی کشاند و آنها را مجبور به استفاده از بستر اینترنت برای برپایی کلاس هایشان کرد، بلکه در حال حاضر نیز همین یک مسیر را پیش روی دانشگاه ها گذاشته و مسئولان مراکز آموزشی مختلف نیز تمهیدات لازم را برای استفاده هر چه بهتر و بیشتر از این فضا اندیشیده اند. هر چند اسفندماه سال گذشته تنها برخی دانشگاه ها به سمت استفاده از فضای مجازی برای ارائه دروس نظری حرکت کردند، اما در سال جاری و با توجه به نامشخص بودن زمان بازگشایی مراکز آموزش عالی، این راه تنها مسیر پیش روی دانشگاه ها بشمار می رود و استفاده از بستر اینترنت برای جبران عقب ماندگی های آموزشی توفیق اجباری است که نصیب دانشگاه ها شده و حالا با آغاز کلاس ها در سال جاری، تمامی مراکز آموزش عالی از دولتی گرفته تا واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی، پیام نور و حتی علمی- کاربردی و غیرانتفاعی نیز به بستر اینترنت برای پیگیری و برگزاری کلاس های خود روی آورده اند. به عبارت دیگر در مجموع بیش از ۴ میلیون دانشجوی ایرانی این روزها در حال فراگیری دروس نظری از طریق اینترنت بوده و در کنار آنها مسئولان دانشگاه ها هم در حال برنامه ریزی برای کاهش مشکلات آموزشی دانشجویان هستند.

آزمون آموزش مجازی دانشگاه ها؛ نه صفر نه یک

«فرهنگستان» در گفت و گو با مسئولان دانشگاه های کشور وضعیت آموزش های الکترونیک دانشجویان را بررسی کرد

«درست است که دانشگاه پیام نور ظرفیت بالایی در برگزاری کلاس های آنلاین دارد اما برخی از دانشجویان به دلیل مشکلاتی مانند اینترنت، تجهیزات و... نمی توانند در زمان های مقرر به کلاس ها دسترسی داشته باشند، از این رو به تمامی استان ها ابلاغ کردیم که علاوه بر برگزاری آنلاین کلاس ها، فایل کلاس ها را نیز به صورت آفلاین در سامانه بارگذاری کنند تا دانشجویان بتوانند در هر زمان از آن استفاده کنند.» او خاطر نشان کرد: «یکی از نکات مهمی که در شرایط فعلی آموزشی در دانشگاه پیام نور دنبال می شود تغییر شیوه ارزیابی برای نمره دهی به دانشجویان است و از آنجایی که مشخص نیست چه زمانی شرایط به حالت عادی باز خواهد گشت، مجبوریم تغییری در شیوه ارزیابی دانشجویان بدیم تا دانشجویان با توجه به شرایط این روزهای آموزشی کشور مورد ارزیابی قرار بگیرند.» مسئول روابط عمومی دانشگاه پیام نور با تاکید بر اینکه به صورت همزمان ۱۲ هزار دانشجوی پیام نوری می توانند از خدمات آموزش الکترونیک بهره مند شوند، خاطر نشان کرد: «درست است که آموزش های دروس نظری در بستر فضای مجازی به دانشجویان ارائه می شود، اما برخی از دروس نیاز به کارگاه و... دارند که به محض بازگشایی دانشگاه این کلاس ها به صورت جبرانی برای دانشجویان برگزار خواهد شد تا مشکلی از بابت اتمام این ترم تحصیلی برای دانشجویان ایجاد نشود.»

دروس عملی را به محض بازگشایی دانشگاه ها دنبال خواهیم کرد

حسن زارعمان، معاون آموزشی دانشگاه صداوسیما با بیان اینکه به رغم حل شدن بسیاری از مشکلات گذشته در بحث برگزاری کلاس ها به صورت مجازی هنوز برخی از دانشجویان با مشکل روبه رو هستند، گفت: «در اصل رفع بخشی از ایرادات موجود از

اختیار دانشگاه خارج است و به خود دانشجویان باز می گردد. یکی دیگر از دغدغه ها کاهش کیفیت آموزش است که در این ارتباط باید بگویم عدم ارتباط چهره به چهره اساتید با دانشجویان، عدم امکان پرسیدن سوالات از سوی تمامی دانشجویان به دلیل مشکلات اینترنتی و... در کاهش کیفیت آموزش اثرگذار است و این هم امر طبیعی به شمار می رود.»

او ادامه داد: «اساتید خوشبختانه طی مدت کوتاهی که دانشگاه به سمت آموزش در بستر فضای مجازی حرکت کرده توانستند به خوبی با این فضا ارتباط بگیرند و در حال حاضر تمامی اعضای هیات علمی دانشگاه نحوه کار با نرم افزار را یاد گرفته اند و هیچ مشکلی از این بابت وجود ندارد.» معاون آموزشی دانشگاه صداوسیما اظهار داشت: «متأسفانه برخی از دانشجویان به لحاظ تجهیزات امکان دسترسی درست و اثرگذار به آموزش ها در بستر فضای مجازی را ندارند که برای این دانشجویان با توجه به بخشنامه وزارت علوم، تمهیداتی از جمله حذف ترم بدون احتساب در سنوات و پرداخت شهریه را لحاظ کرده ایم.» زارعمان با تاکید بر اینکه به هیچ عنوان این ترم حذف نخواهد شد، افزود: «تلاش کردیم تا بخش نظری کلاس هایی که علاوه بر مباحث نظری، بخش عملی نیز دارند را نیز در آموزش مجازی ارائه دهیم و بخش عملی را به محض بازگشایی دانشگاه ها دنبال خواهیم کرد؛ البته اگر زمان بازگشایی در شرایطی اتفاق بیفتد که عملاً امکان ارائه دروس عملی به دانشجویان فراهم نباشد، این دروس از ترم دانشجویان حذف و به ترم آینده منتقل خواهد شد.» او گفت: «در حال حاضر تمامی دروس در همه مقاطع که امکان ارائه آنها به شکل مجازی وجود داشته را در بستر مجازی برای همه دانشجویان چه در دانشگاه صداوسیما در تهران و چه در دانشگاه پردیس مان در قم ارائه می دهیم و هیچ محدودیتی از این بابت نداریم.» معاون آموزشی دانشگاه صداوسیما خاطر نشان کرد: «طبیعی است که برنامه ریزی هایمان برای تداوم آموزش های مجازی به دانشجویان متناسب با تصمیم گیری های ستاد مقابله با کرونا خواهد بود.»

جلو خواهد رفت و مشکلی از این بابت نخواهیم داشت.»

ارائه بیش از ۸۵ درصد از دروس نظری دانشگاه شریف به صورت برخط

داود رشتگان، معاون آموزشی دانشگاه صنعتی شریف گفت: «کلاس های این دانشگاه نیز همانند دیگر دانشگاه ها تا حد امکان به صورت غیرحضوری و بر بستر اینترنت ارائه می شود، تا جایی که امروز بالای ۸۵ درصد از کلاس هایمان که همگی شامل دروس نظری بوده اند توسط بیش از ۳۰۰ عضو هیات علمی به این شیوه برگزار می شود و قطعاً این مسیر را تا عادی شدن شرایط ادامه خواهیم داد.»

او با تاکید بر اینکه از آنجایی که به هیچ عنوان نمی توانیم این ترم تحصیلی را تعطیل کنیم، ناچار به ارائه آموزش ها از راه دور هستیم، بیان داشت: «هر چند کلاس های فیزیکی تعطیل شده و زمان بازگشایی دانشگاه ها نیز مشخص نیست، اما دانشجویان موظف به حضور فعال در این کلاس ها هستند و اساتید نیز باید به صورت منظم نسبت به برگزاری این کلاس ها اقدام کنند و حتی به اعضای هیات علمی مان اعلام کردیم که اگر تا امروز به هر دلیلی امکان برپایی کلاس هایشان را نداشتند، باید در اسرع وقت نسبت به این مساله اقدام کرده و عقب افتادگی ها را جبران کنند.» معاون آموزشی دانشگاه صنعتی شریف تصریح کرد: «یکی از مباحثی که به صورت جدی آن را در طول زمان برگزاری کلاس های مجازی دنبال می کنیم، برگزاری به موقع و طبق برنامه کلاس هاست؛ چرا که معقدیم با این کار نظم بهتری در روند برگزاری کلاس ها حکمفرما خواهد بود؛ همچنین اگر بنا به دلیل موجه استادی نتواند کلاسش را در زمان مقرر و به صورت آنلاین برگزار کند، قطعاً در وقت دیگر، کلاسی جهت رفع اشکال دانشجویان برپا می شود تا دانشجویان بتوانند نسبت به رفع سوالات خود اقدام کنند.» رشتگان تصریح کرد: «یکی دیگر از دغدغه ها بحث برگزاری کلاس های عملی است که امکان برپایی آنها به صورت برخط وجود ندارد، از این رو به محض بازگشایی دانشگاه کلاس های جبرانی این دروس نیز برای دانشجویان برگزار می شود؛ چرا که همه تلاش مان این است بتوانیم این ترم را بدون مشکل پشت سر بگذاریم.»

برگزاری ۱۴۰ هزار کلاس مجازی به صورت روزانه در دانشگاه پیام نور

امیرحسین بهروز، روابط عمومی دانشگاه پیام نور گفت: «این دانشگاه از گذشته آموزش الکترونیک را دنبال کرده و طبیعی است که در شرایط فعلی کشور که همه دانشگاه ها به این سمت حرکت کرده اند، ما نیز تمامی کلاس های نظری مان را به همین شیوه برگزار کنیم تا دانشجویان مشکلی از بابت دروس نظری نداشته باشند.» او ادامه داد: «برخی واحدهای پیام نور در استان ها این کار را پیش از نوروز آغاز کرده بودند، برخی دیگر نیز از ۵ فروردین ماه اقدام به برگزاری کلاس ها به صورت مجازی و برخی دیگر نیز از روز گذشته این کار را کرده اند و مابقی واحدها نیز از دوشنبه هفته جاری کلاس های الکترونیک خود را فعال خواهند کرد، با این حال در اکثر واحدهای پیام نور آموزش به شیوه الکترونیک در حال انجام است.» مسئول روابط عمومی دانشگاه پیام نور تصریح کرد: «به صورت روزانه ۱۴۰ هزار کلاس الکترونیک در دانشگاه پیام نور در کل کشور برپا می شود که این میزان از دوشنبه با توجه به آغاز کلاس های مجازی در مابقی واحدها افزایش نیز خواهد یافت، در اصل دانشگاه پیام نور بالاترین ظرفیت و آمار را در برگزاری چنین کلاس هایی در کشور دارد.» بهروز بیان داشت:

کامل خواهد داشت. از طرف دیگر این مرکز با همکاری معاونان آموزشی دانشکده ها مشکلات موجود در بحث آموزش الکترونیک را به صورت روزانه رصد کرده و در صورت وجود مشکلی در اسرع وقت نسبت به رفع آن وارد عمل می شود.» حسینی گفت: «هر چند تمامی دروس نظری در بستر مجازی به دانشجویان ارائه می شود اما برخی دروس نیاز به کارگاه و آزمایشگاه دارند که به محض بازگشایی دانشگاه ها به صورت کلاس های جبرانی به دانشجویان ارائه خواهد شد، با این حال اگر به دلیل بازگشایی دیر هنگام دانشگاه ها امکان اتمام این دروس تا آخر شهریورماه امسال وجود نداشته باشد، درس به صورت ناتمام به نیمسال بعد و بدون لحاظ شدن در سقف واحدهای نیمسال منتقل خواهد شد.» معاون آموزشی دانشگاه تهران به مشکلات برخی دانشجویان در استفاده از آموزش های مجازی اشاره و تصریح کرد: «طبیعتاً برخی از دانشجویان به دلایل مختلف مانند سرعت پایین اینترنت و... امکان استفاده مرتب از کلاس های مجازی را نداشته و با مشکل روبه روی شوند می توانند درخواست حذف یک و تمام تمامی دروس این نیمسال را به دانشگاه ارائه دهند و در صورت داشتن ادله محکم با این مساله موافقت خواهد شد.»

وی افزود: «برای آن دسته از دانشجویانی که این ترم زمان دفاع از پایان نامه هایشان بوده نیز امکاناتی را فراهم کرده ایم که به صورت مجازی با اساتید خود در ارتباط بوده و بتوانند اصلاحات مورد نیاز پایان نامه و رساله خود را در این مدت انجام دهند، در اصل تمام تلاش مان این است که به رغم وجود شرایط خاص در کشور، بتوانیم مشکلات تحصیلی دانشجویان را تا حد امکان به حداقل برسانیم.»

آغاز آموزش دروس نظری به صورت الکترونیکی در دانشگاه امیرکبیر

سیده محمد حسین کریمیسان، معاون آموزشی دانشگاه امیرکبیر گفت: «از روز گذشته تمامی دروس دانشگاه به جز دروس کارگاهی، آزمایشگاهی و تربیت بدنی به صورت الکترونیکی ارائه شده و قطعاً تا زمانی که ستاد مقابله با کرونا اعلام کند که وضعیت

آموزش در دانشگاه ها به حالت عادی بازگشته این مسیر را ادامه خواهیم داد.» او بیان اینکه تمامی دانشجویان دانشگاه در همه مقاطع در حال حاضر ذیل آموزش مجازی قرار گرفته اند، اظهار داشت: «البته طبیعی است که برخی از دانشجویان بنا به شرایطشان نتوانند آنطور که باید از این آموزش ها بهره مند شوند که برای آنها نیز تمهیداتی مانند امکان حذف درس و حتی ترم بدون احتساب در سنوات را لحاظ خواهیم کرد.» کریمیسان افزود: «درست است که امروز با توجه به شرایط کشور آموزش مجازی در دانشگاه ها دنبال می شود، اما قطعاً این آموزش تنها برای دروس نظری است و نمی توان برای دروس عملی تا بازگشایی دانشگاه ها اقدامی انجام داد؛ از این رو به محض بازگشایی دانشگاه ها کلاس های جبرانی این دروس عملی را برای دانشجویان برپا خواهیم کرد.»

معاون آموزشی دانشگاه امیرکبیر در این باره افزود: «یکی از نکاتی که قطعاً باید به آن توجه شود زمان بازگشایی دانشگاه هاست؛ چرا که اگر به طور مثال خردادماه شاهد بازگشایی دانشگاه ها باشیم عملاً دیگر نمی توان بسیاری از دروس عملی را به صورت جبرانی پیش برد، از این رو برخی از این دروس به ترم آینده منتقل می شوند.» کریمیسان تصریح کرد: «یکی دیگر از مسائل تسهیلاتی است که دانشگاه ها برای دانشجویان در نظر می گیرند، قطعاً این تسهیلات برای دانشجویانی است که شرایط فعلی در روند تحصیلی آنها مشکل ساز می شود، نه همه دانشجویان؛ چرا که گاهی اینگونه تصور شده که همه دانشجویان می توانند از امکاناتی مانند حذف درس و ترم و یا... استفاده کنند که قطعاً اینگونه نیست.» او گفت: «در حال حاضر بستر لازم برای برپایی کلاس های الکترونیک برای همه دانشجویان مان در تمامی مقاطع فراهم شده است و این کلاس ها نیز به صورت روزانه و بر اساس برنامه ریزی

آغاز کلاس های مجازی دانشگاه آزاد از روز گذشته

جواد علمایی، مسئول ستاد مرکزی آموزش مجازی دانشگاه آزاد اسلامی درباره وضعیت برگزاری کلاس های برخط این دانشگاه در تمامی واحدها گفته بود: «بر اساس بخشنامه رئیس دانشگاه آزاد اسلامی که ۱۳ فروردین ماه ابلاغ شد، تمامی کلاس های آموزشی این دانشگاه از روز شنبه مورخ ۹۹/۱/۱۶ به صورت غیرحضوری و برخط برگزار می شود و کلاس های آزمایشگاهی و عملی در ترم جاری و در صورت نیاز در تابستان به صورت حضوری برگزار می شود.» به گفته این مقام مسئول ترم تحصیلی جاری دانشگاه آزاد اسلامی با قوت و با به کارگیری تمام ظرفیت ها و زیرساخت های دانشگاه، تا پایان شیوع ویروس کرونا به صورت مجازی ادامه می یابد و در صورت نیاز، کلاس ها به صورت فشرده تا تیر یا مردادماه ادامه خواهد داشت. در کنار دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه علمی- کاربردی نیز اقدام به برگزاری غیرحضوری کلاس های خود کرده است، به طوری که به گفته مختار جلالی جواران، معاون آموزشی این دانشگاه، روسای واحدهای استانی دانشگاه از تاریخ ۱۶ فروردین ماه نسبت به برنامه ریزی جدی برای برگزاری کلاس های نظری به صورت مجازی (آنلاین و آفلاین) اقدام خواهند کرد و این کلاس ها به صورت جلسات هفتگی تا عادی شدن شرایط ادامه خواهد داشت. اکثر دانشگاه های دولتی به ویژه دانشگاه های بزرگ کشور هم که از روزهای پایانی اسفندماه آموزش های برخط را آغاز کرده بودند، با پایان تعطیلات، جدی تر و کامل تر از گذشته این آموزش ها را ادامه می دهند. در این گزارش به سراغ ۵ تن از مسئولان دانشگاه های پایتخت رفته ایم تا از آنها درباره کم و کیف چگونگی ارائه آموزش مجازی بپرسیم که حرف های آنان را در ادامه می خوانید.

ارائه دروس نظری به تمامی دانشجویان دانشگاه تهران در بستر فضای مجازی

سید حسین حسینی، معاون آموزشی دانشگاه تهران با تاکید بر اینکه قطعاً باید این نیمسال تحصیلی را با ارائه آموزش ها در بستر فضای مجازی به اتمام برسانیم، گفت: «بخش زیادی از دانشجویان برنامه ریزی های زیادی برای ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر در

سال ۹۹ داشتند و طبیعی است که اگر نتوانیم این نیمسال را در زمان مقرر خود به اتمام برسانیم، مشکلات جدی برای دانشجویان در حوزه های مختلف اعم از اشتغال، نظام وظیفه، ادامه تحصیل و... ایجاد خواهد شد و در اصل بخشی از زندگی این دانشجویان به مدیریت این ترم گره خورده و امیدوارم با تکمیل ترم در تابستان بخشی از مشکلات را کاهش دهیم.» او با تاکید بر اینکه در حال حاضر تمام دانشجویان دانشگاه تهران ذیل آموزش مجازی قرار گرفته اند، اظهار داشت: «طبیعی است که رضایت کاملی از آموزش در بستر فضای مجازی نداشته باشیم چرا که با توجه به حجم وسیع فعالیت های کلاسی و وجود برخی مشکلات مانند سرعت اینترنت و... نمی توان انتظار داشت که همه جنبه های آموزش در بستر فضای مجازی به درستی اعمال شود، اما در نهایت باید به این مساله توجه شود که ما در دوره ای خاص به سر می بریم و همه باید برای به حداقل رسیدن مشکلات این دوره گذرا کمک کنند.» معاون آموزشی دانشگاه تهران تصریح کرد: «مصالح کشور و دانشجویان ایجاب می کند که حتماً و در هر شرایطی روند آموزش مجازی را دنبال کنیم؛ چرا که قطعاً ظرفیت همه دانشگاه ها و حتی دانشگاه های بزرگ نیز برای پذیرش دانشجویان محدود است و اگر نتوانیم میزان ورودی و خروجی دانشجویان را متناسب کنیم، امسال در حوزه پذیرش دانشجوی جدید با مشکلات جدی روبه رو خواهیم شد.» او اظهار داشت: «تمام تلاش مان این است که بحث کیفیت آموزش در شرایط فعلی کاهش پیدا نکند و در همین راستا حضور و غیاب دانشجویان در کلاس های مجازی همانند کلاس های فیزیکی تلقی شده و مرکز یادگیری دانشگاه در این زمینه نظارت